VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Po stopách Napoleona a za skřety do Chlumce

GPS souřadnice: 50.6979798, 13.9408178

Praktické informace

Délka trasy: 4 km

Obtížnost: Lehká trasa pro všechny výletníky od 5 let.
Výlet je možné jet s terénním kočárkem nebo na kole. Pejsky vzít můžete. Ve městě by ovšem měli být na vodítku.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 90 km ujedete za hodinu a kousek. Pojedete po D8 po směrovkách na Ústí nad Labem, na sjezdu 75 odbočíte na Chlumec.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: V obci Chlumec je parkování zdarma. Zapomeňte vozidlo v ulici Ústecké, ideálně co nejblíže náměstí.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Duchcov, Hazmburk, Raná, Litoměřice.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová

Trasu testovali sourozenci Michal a Eduard z Lovosic

Postřehy dětí:
Míša (5 let): „Líbila se mi chaloupka, našel jsem rytíře a koupal jsem se.“
Edík (7 let): „Mě bavilo hledat lístečky a kříže, také jsem se koupal v rybníce, protože bylo vedro.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás do míst, která se v historii stala dějištěm řady významných bitev. Chlumeckem prošla snad všechna válečná tažení – bojovalo se zde za vlády Přemyslovců, během husitského tažení, třicetileté války a samozřejmě zde pobýval i Napoleon. Chlumec leží na úpatí Krušných hor, na půli cesty mezi městy Ústí nad Labem a Teplicemi a skrývá mnoho tajemství i málo známých památek. Zkusíme nějaká odhalit a také vám je představit. A nebudou chybět ani skřeti! :)

Tento výlet vznikl na objednávku města Chlumec. Díky tomu je pro všechny ZDARMA!

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, dnešní výlet bude trošku ponurý... Povyprávíme si během něj vyprávět o válkách, moru, křížích, ale také budeme hledat lebky a lačné lvy. Moc dobře totiž víme, jak máte strašidelné příběhy rádi! Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k tomuto napoleonskému dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to:

Naše putování začíná ve středu města na náměstí s parkem. Jak se vám tady líbí?

Představte si, že před více než tisíci lety stával na kopci před vámi přemyslovský hrad s celnicí a vsí. Jeho úkolem bylo zde, na severní hranici, dobře chránit zájmy rodícího se českého státu proti všem nepřátelům.

Poloha Chlumce byla ze strategického hlediska velmi výhodná, v minulosti se zde odehrálo několik významných bitev. O některých z nich si dnes povíme. Ale nejprve se porozhlédneme ve středu města a zkusíme ulovit nějaká písmenka do naší tajenky.

První písmenko na nás čeká v dolní části parku na naučné tabuli s názvem *Bitva u Chlumce 1126*.

Víte, jaký má tvar ovál? Namalujte ho prstíkem do vzduchu. Vypadá trošku jako vajíčko.

Najděte tedy v pravém dolním rohu ovál s textem.

1. **Opište první jméno v oválu.**

Jdeme ke kašně. Připomíná vám svým tvarem něco? Nám ŠPUNTKVANĚ.

Že nevíte, co to je? Zkuste si toto slovo rozdělit na tři části! :)

Napravo od kašny je budova školy. Kdo z vás na ní najde ukrytý list? Z kterého stromu sem asi „spadl“? Vidíte ho někde poblíž? Jakpak se tento strom jmenuje? Tvar jeho listů připomíná jeden lidský orgán. Zkuste v jeho rytmu dojít až k **soše Panny Marie**. Tktk…tktk…tktk

Najdete ji právě pod lípou.

Marii leží na klíně její mrtvý dospělý syn. Jak se jmenuje? A co se mu stalo?

Jeho příběh si vyprávíte o Vánocích, kdy se Ježíšek narodil, a také o Velikonocích, kdy byl ukřižován. Vidíte, jaké má Ježíš na rukou díry od hřebů? A jak je jeho maminka smutná?

O nic veselejší není ani **socha zraněného vojáka** na paměť obětem z 1. světové války, která stojí opodál. Kdo ji najde první?

Postavena byla díky sbírce matek a vdov vojáků, kteří v této válce padli. Shromáždit potřebnou částku se jim ale podařilo až v roce 1935, kdy už byla na spadnutí 2. světová válka. Takže mohlo spoření začít znovu. To už ale dávaly korunku ke korunce jiné matky a jiné vdovy…

Zkuste najít na soše nůž a také tkaničky.

2. **Opište poslední číslici ze spodních soklů.**

Teď už bude naše vyprávění veselejší! :)

Před sebou vidíte **kostel svatého Havla**. Byl postaven na místě staršího gotického chrámu svatého Gotharda, který zde stál již ve 14. století.

Kdo z vašich příbuzných mohl být tehdy u toho? Tipujeme, že třeba vaše prapraprapraprapraprapraprapraprababička. Pokud by žila v tomto kraji, není to vyloučeno.

Za bitvy v roce 1813 byl kostel poškozen a v letech 1847 až 1849 přestavěn v historizujícím slohu. (To znamená v rádoby starém.) Ve věži se houpe zvon z roku 1687. Pod ním jsou ve stejném patře dva ocelové závěsy pro větší zvony. Jenže ty byly za druhé světové války zabaveny, protože každý kus kovu, který šlo předělat na zbraně, byl tehdy dobrý. I když už od válečných časů uběhl nějaký ten pátek, závěsy dodnes zejí prázdnotou. V okně jsou umístěny dva zvonovinové cymbály.

Věděl by někdo, co je to cymbál?

Pokud máte pocit, že jsme se zbláznili, když píšeme cymbál s tvrdým *y*, tak nezbláznili. Cymbály nemají s cimbály, co do nich klepou hudci na Moravě, nic společného. Kromě kladívek. V podstatě jde o nehoupavé zvony, které se rozeznívají údery pohyblivých kladiv. :)

Cymbál *není v pravém smyslu slova zvon. Ve věžích bývá na rozdíl od zvonů zavěšen pevně a rozeznívá jej bicí kladivo, které do něj tluče z vnější strany. Cymbál má i specifický tvar – bývá výrazně nižší než zvony o stejném průměru.*

Před kostelem nalevo stojí další socha s Ježíškem. Jmenuje se **Ecce Homo**. Je to latinsky.

Spojení ecce homo pochází z Bible. Je spojeno s líčením situace, kdy Pilát přivádí Ježíše před Židy. Ukáže na Krista a řekne: „Ecce homo!“ Čímž nechce říct nic jiného než prosté: „Hleďte, tady je ten člověk, kterého jste si vyžádali.“ V duchovní rovině se tím také říká, že je Ježíš opravdovým člověkem, takovým, jakým by měli být všichni. Takže když na vás někdo ukáže a řekne: „Ejhle, člověk!“, chce tím říct, že jste výjimečně obětaví a laskaví lidé, kteří by pro druhé i zemřeli. Protože ve chvíli, kdy Pilát vyslovil onu později slavnou větu, měl Kristus na hlavě trnovou korunu, stalo se spojení ecce homo také výtvarným termínem. Označuje se jím umělecké zobrazení Krista korunovaného trním.

Socha Krista s trnovou korunou v životní velikosti z roku 1738 byla na toto místo přesunuta v roce 1988 ze zlikvidované obce Vyklice. Ta nyní leží na dně jezera Milada, které vzniklo zatopením hnědouhelného dolu. Takových obcí skončilo na dně hned několik. Podrobněji si o těžbě uhlí a osudech vesnic pod hladinou vyprávíme ve výletě s tajenkou, který vede městem Most.

Zepředu sochy je na soklu napsaný letopočet a z druhé strany vandaly vyryté ženské jméno. Jak zní?

Děti, nikdy umělecká díla neničte, i kdybyste měly samou láskou mozeček změklý jako tvaroh!

V křoví na pravé straně kostela budeme hledat smírčí kříže. Jsou tady dokonce tři.

I o nich si něco řekneme. Kdo chce raději vyluštit písmenko do tajenky, text psaný kurzívou (šikmo) přeskočí. Nebo si ho přečte později. :)

Ve středověku bylo při trestání provinilců možné uplatnit systém takzvaného smírčího práva. Někdy se tedy spor řešil jakousi mimosoudní dohodou a odškodněním. Pokud nešlo vyloženě o zločin bez debaty trestaný ztrátou hrdla (tudíž hrdelní), mohla se věc vyřešit smírčí smlouvou. Ta byla sepsána mezi pachatelem a pozůstalými. Obě strany usmiřovala, zločince chránila před případnou mstou a ukládala mu podmínky, jak svůj trestný čin postupnými kroky odčinit. Viníkovi také přikazovala vztyčit na místě neštěstí smírčí kříž. Tyto kříže stávají v polích a při cestách, na návsích i o samotě v lese. Zapomenuty a často bez povšimnutí... Co se na místě událo, se již obvykle nedozvíme. Jen některé kříže lehce napovídají. To když jsou do nich vytesány například podoby vražedných nástrojů, jako jsou kupříkladu kopí, sekera, meč či kuše. Někdy bývá uveden i letopočet mordu.

Do zdi kostela byly v jeho zadní části zabudovány historické renesanční náhrobky šlechtické rodiny Kölblů z Geisingu. Najděte na nich nejprve lebku. Pak rytíře se „suspenzorem“ (jeho účel necháme na vysvětlení rodičům :)) a nakonec postavu se dvěma dětmi. Poznáte, co má tato postava na krku? Jde o muže? Nebo snad o ženu?

Nad náhrobkem rytíře je ještě jedna deska – s erbem. Zaostřete zrak.

3. **Opište první slovo z této desky.**

Ne, opravdu to není název středověké politické strany vytesaný koktavým, popřípadě dysgrafickým kameníkem! ANNO, častěji ANNO DOMINI znamená latinsky *roku*.

Po žluté turistické značce opouštíme náměstí a jdeme hledat krásný domeček. Je to **chalupa č. p. 23 a říká se jí Martínkovna.** Poznáte ji na první pohled.

Toto krásné stavení lidové architektury do roku 1947 využívali jako zemědělskou usedlost manželé Reichlovi. Ti byli pravděpodobně na základě Benešových dekretů po druhé světové válce odsunuti. V poválečných letech ji takzvaným zemědělským přídělem (osidlování pohraničí) získali manželé Martínkovi. Proto název *Martínkovna.*

Máme tady nějakého Martínka nebo Martinku? Pokud ano, může si jít chaloupku prohlédnout jako první. :)

Od konce osmdesátých let bylo stavení neobývané… Městský národní výbor, kterému patřilo, je využíval jako skladiště.

V roce 1990 nemovitost získala bezúplatným převodem do majetku místní Trampské unie a chaloupka krásně prokoukla.

Najděte nápis *U Markytánky*.

Víte, kdo byly markytánky?

Termín markytánka označoval ženu prodávající občerstvení ve vojenské kantýně a znám je především z napoleonských válek. Pozice kantýnské přitom nebyla verbovaná ani placená státem, šlo o soukromou živnost, kterou ženy provozovaly na vlastní pěst. Potřebovaly k tomu jen povolení od armádního vedení, které je přidělilo k určitému pluku. Vyžadovalo se přitom, aby markytánka byla provdána za jednoho z vojáků. Pokud padl v boji, obvykle se rychle provdala za jiného, jinak by ztratila koncesi.

Jak se vám tato vzkříšená původní lidová zástavba líbí? Kdo by chtěl chaloupce bydlet? A kdo by chtěl bydlet v kapli? Na jednu moc hezkou se teď půjdeme podívat. Odvede nás k ní žlutá značka a také 14 výklenkových kapliček, které tvoří křížovou cestu až na poutní vrch Horka ke kapli Nejsvětější Trojice. Hledáme tedy žlutou značku a také jednotlivé kapličky. Jdeme doprava.

Věděli byste, proč se Chlumec jmenuje Chlumec? Co vám to slovo připomíná? Nám chmel křížený s klubíčkem vlny. Není to ale dobrý odhad! :)

Slovo *chlumec* je zdrobnělina slova *chlum*, které se používá k označení protáhlého kopce, zpravidla zalesněného. I tento fakt ukazuje, že dnešní název města úzce souvisí s vrškem Horka.

Nejprve najděte napravo tajná dvířka ve stráni. Potom – až se budete plazivě klikatit do kopce a obcházet ho po stezce – vyhledejte strom, jehož kořeny vypadají jako chapadla chobotnice. Víte, kolik chapadel má tento hlavonožec?

Tělo chobotnic je tvořeno *hlavou*, ve které jsou umístěny životně důležité orgány, a osmi chapadly (odtud pochází název *octopus*) Jedná se o bezobratlé živočichy. Nemají tedy kostru jako my. Díky tomu jsou tak pružní, že se mohou protáhnout i velmi úzkými otvory. Údajně největší chobotnice byla spatřena na Maledivách během druhé světové války. Její chapadla prý byla dlouhá asi 50 metrů. Věříte? My spíše ne! :)

Za chviličku budeme na vrcholu. Než se tak stane, povíme se ještě něco o znaku města. Nenajdete na něm chobotnici, ale lva s mečem. A také hvězdičky nad kopcem.

Vrch ve znaku figuruje, protože slovo *chlumec* je zalesněný kopec, jak už jsme si říkali. Trojice hvězd odkazuje k Nejsvětější Trojici, které je zasvěcena zdejší kaple. Jednoho lvíčka dnes ještě potkáme. Každopádně souvislost s českou zemí je jasná.

4. **Jak se jmenuje kontinent, na kterém najdete nejvíce lvů?**

Schválně si tipněte, kolik lvů aktuálně žije v naší zemi. Zamyslete se a řekněte číslo. Kdo bude nejblíže? Tři… Dva… Jedna… TEĎ!

Aktuální počet lvů v ČR je 236. Z toho jen necelých 30 je chováno v klasických zoologických zahradách, ostatní jsou v jiných chovatelských zařízeních – tedy u soukromých chovatelů. My tedy lva ještě u boudičky nemáme… Kdo by to živil!? Troufáme si hádat, že toho sní víc než tři děti. I když… Takový lev prý denně spotřebuje 5 kg až 7 kg masa, takže mu naši tři pubertální mazlíci občas směle konkurují. Obzvláště ve spojení s tatínkem a psem. :)

Už jste u kaple? Tak si hned nejdeme naučnou tabuli, kde znak města i s velkým kočičákem určitě je.

Postavte se jako lev a stejně jako on vyplázněte jazyk. Máte nalakované drápky nažluto jako on? :)

5. **Opište poslední slovo souvislého textu.**

Na zdi kaple hledáme žlutou turistickou značku a kousek od ní kolečko a trojúhelník. A také si chviličku odpočineme.

V letech 1690 až 1691 nechal hrabě Jan František Kolovrat Krakovský, nový majitel panství na Horce, vystavět **renesanční kapli Nejsvětější Trojice** jako vděk za ochránění své rodiny a poddaných před morovou nákazou, která se

roku 1680 prohnala celým krajem.

Víte, co je to mor?

Morem byla nazývána „černá smrt“, která v polovině 14. století postihla Evropu a za 6 let vyhubila nejméně třetinu evropské populace. Jde o onemocnění bakterií Yersinia pestis, která je přenášena ze zvířete na člověka a způsobuje rychlou a bolestivou smrt. Dýmějový mor, který přenášely blechy, byl děsivý. Bleší kousanec nejdříve zhnědl a bakterie se začala v lymfatických uzlinách množit jako zběsilá. Způsobila jejich zánět. Hnis chtěl ven, a tak nemocnému ubožákovi naskákaly vředové boule (dýměje). Většinou praskly, a proměnily se tak v mokvající a krvácející ránu. Do té se dostala infekce a otrava krve nakaženého zabila. Plicní forma zase zapříčinila těžký zápal plic.

Autorem návrhu kaple je významný francouzský architekt Jan Baptista Mathey, učitel ještě slavnějšího Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Stavbu tvoří italská trojboká stavba a nad hlavním vchodem stojí socha Ježíše Krista. Uvnitř kaple jsou bohaté nástěnné fresky z roku 1691, které byly obnovené v roce 1901. Celých 210 let bez malování! To zní jako sen každého, kdo považuje návštěvu malířů pokojů za druh smrtícího moru!

Po roce 1945 zde bylo zaznamenáno několik pokusů o vniknutí, a to jak do kaple, tak do rodinné hrobky Westphalenů. Proto byl vchod zazděn. Vidíte ho?

Jeden z nejhorších pokusů se udál roku 1955, kdy se skupina zlodějů prokopala do hrobky skrz podlahu v kapli a následně vyrabovala a poškodila rakve i s ostatky.

Už jsme to dnes říkali: Vandalství je hrozné! A vykrádání hrobů ještě horší!

Po stejné žlutě značené stezce se vracíme kousek z kopce, ale jak vám ukazuje naše mapka, odbočíme doleva a sejdeme k jiné úžasné památce. Vypadá jak rozhledna, ale rozhledna to není. Střeží ji lev!

Město Chlumec bylo svědkem hned tří historicky významných bitev.

***První bitva** byla vyvrcholením bojů o české knížectví mezi Soběslavem a Otou II. Olomouckým. Ten se obrátil o pomoc k německému králi Lotharovi III. Společně pak v čele německého vojska dne 18. února 1126 vstoupili přes průsmyk nad Chlumcem do Čech, kde narazili na připravené české vojsko. Proběhla krátká krvavá bitva, ve které Ota II. zemřel a Lothar III. padl do zajetí.*

***Druhá bitva** se odehrála 16. června 1426 na vyvýšenině Na Běhání, která je poblíž Hrbovic a Předlic. Ozbrojené síly husitských svazů zde porazily početnější armádu římskoněmeckých žoldnéřů, kteří se pokoušeli vyprostit Ústí z téměř dva měsíce trvajícího obležení.*

***Nejznámější bitva** zde však vzplála ve dnech 29. až 30. srpna 1813 a byl u ní sám císař Napoleon.*

Po porážce spojeneckých vojsk Rakouska, Pruska a Ruska v bitvě u Drážďan se francouzskému císaři naskytla možnost průniku do Čech. Rozhodl se tedy obsadit Teplice a přerušit hlavní komunikaci mezi Drážďany a Prahou. Na Chlumecku probíhaly po oba dny krvavé boje, během kterých byly zcela zničeny obce Chlumec, Stradov, Žandov, Přestanov, Roudné a Dolní Varvažov. Zemřelo více než 9 300 spojeneckých vojáků a 11 000 Francouzů, další tisíce byly zraněny. Napoleon ale u Chlumce prohrál. Tím se mu nejen nepodařilo obsadit Čechy, ale těžká porážka předznamenala i definitivní konec jeho snu o dobytí celé Evropy.

Pod kopcem odbočíme doleva a jdeme hledat **památník**, který tuto bitvu připomíná.
Najdeme ho na východním okraji města. Je z roku 1913, takže vznikl celých 100 let po Napoleonově porážce. Jeho slavnostního otevření se zúčastnili mimo jiné arcivévoda Karel František Josef Habsburský, budoucí císař Karel I., jeho vrchní komoří princ Lobkovic nebo zemský místodržící hrabě Thun.

Koncem druhé světové války byl památník poškozen stíhačkami, které si ze sochy lva na jeho vrcholu udělaly terč. V důsledku tohoto poškození začalo do sochy po čase zatékat a hrozilo její zřícení. Celkové rekonstrukce se památník dočkal až roku 1993, kdy došlo k opravě plastiky. Během následujících čtyř let přišly na řadu také vnitřní fresky. Dnes je památník chloubou obce a hojně navštěvovanou památkou. Každoročně se u něj konají pietní akce k uctění vojáků padlých v bitvě roku 1813. Co myslíte, vzpomene si na vás někdo i 200 a více let po vaší smrti? Na vás určitě ano! :)

6. **Opište první číslici z letopočtu na bráně.**

Od památníku jdeme kousek doleva kolem hlavní silnice. Za restaurací opatrně silnici přejdeme a vydáme se k vodě. Povídat si u silnice nebudeme, ale jeden úkol pro vás máme. Než dojdete k rybníku, zkuste se nazpaměť naučit krátkou lví básničku.

Lev má hrozné zuby,
čouhají mu z huby,
ať se směje nebo vrčí,
kdo to vidí, ten se krčí
a utíká zpět.
Co kdyby mě sněd?

Napravo vidíme sportovní hřiště a pěšinky nalevo nás už vedou k vodě.

Kdo chce, může si **Nový rybník** obejít (asi 20 minut). Vede kolem něj trošku zarostlá pěšinka. Kočárky neprojedou, ale příroda je zde krásná.

Kdo nechce, pokračuje podél hřišť rovně až k památnému stromu, kde se případně za chvíli všichni sejdeme.

Zámek v Chlumci, který stával nedaleko odsud, nechali vystavět Václav Josef z Thunu a hraběnka Marie Anna Libštejnská z Kolovrat v roce 1774. Patřil k němu rozsáhlý areál s pilou, kovárnou, mlýnem a hospodářskými budovami. V roce 1958 vyhořel, kolem roku 1965 byl srovnán se zemí. Z celého areálu zůstal pouze rybník. Dnes k němu jezdí rybáři z celé republiky, aby si splnili svůj sen.

Zámecký rybník, který je hned vedle Nového, má totiž velice bohatou rybí osádku. Žijí v něm kapitální kapři a jeseteři – mají až 20 kilogramů! Rybník obývají i metroví amuři. A fajnšmekři jistě ocení i možnost ulovení barevného KOI kapra nebo úhoře.

Posledně jmenovaného obyvatele podvodní říše měl rád jeden známý český spisovatel. Věděli by rodiče či prarodiče, jak se jmenoval? Napovíme, že křestním byl Ota.

Slyšeli jste někdy o tom, že je úhoř jedovatý?

Tato ryba neryba má silně vyvinuté kožní dýchání. Prapodivný tvor přežívá zahrabán v bahně, přechodně dokonce bez vody. V krvi mu koluje silně toxický jed podobný zmijímu. Už 0,5 g zabije během čtyř minut středně velkého psa. Vydra se však dokázala s tímto problémem vypořádat a tvory loví. Jed se rozkládá při teplotě 60 °C, proto se maso bez problémů používá v kuchyni (tepelnou úpravou se jed odbourá). Nebezpečné však může být zasažení oka nebo otevřené rány krví. Nejvyšší doložený věk této ryby je 85 let. Všichni úhoři (odkudkoli, ať z Evropy či z Afriky) se třou v Sargasovém moři. Některé kvůli tomu musejí absolvovat cestu dlouhou až 7 000 km. Když larvy doplují zpět do Evropy či Afriky, nejdříve se změní v bezpohlavní jedince. Část zůstane v ústí řek, část toky pluje do vnitrozemí. Ti, kteří zůstanou v klidné vodě, se změní v samce, ti, kteří plují dále, v samice. Proto jsou v naší republice prakticky jen samice. Od roku 2008 je tato ryba uvedena v Červené knize ohrožených druhů.

Tuhle krásnou holobřichou rybu, která vypadá jako had, znáte také z pohádky *O Zlatovlásce*.

Jak se jmenoval mladík, který blonďatou princeznu vysloužil pro svého krále? A co se stalo, když snědl kousek úhoře?

7. **Jak se jmenuje dýchací orgán ryb?**

Přemýšlejte… Třeba vám v tom přemýšlení pomůže, když si z plných plic zazpíváte! :)

Vez mě, má loďko, ke břehu
jedu, jedu pro něhu,
jedu, jedu pro krásu,
pro dívku s vlasy do pasu.

Zlatovlásko,
krásko,
kdo ví, co bude dál.
Zlatovlásko,

krásko,
chce tě bohatý král.

Opouštíme vodu, ale ještě vám musíme říci jednu strašidelnou historku. Ta se vám bude líbit! :)

Kolem roku 1860 se u dolního mlýna při silnici z Chlumce do Chabařovic v náhonu mlýnského kola utopil mlynář. (Pravděpodobně nedbal zásad bezpečnosti práce.) Zjevoval se pak pocestným jako šedivý skřet.

Víte, jak vypadá takový skřet? Zkuste ho popsat. My ještě nikdy žádného nepotkali, ale v literatuře jsme se dočetli toto:

Skřeti jsou bájná stvoření, která sídlí v temnotách pod světem nebo temných lesích, horách, bažinách a jiných nehostinných oblastech. Jsou ošklivý, zakrslí a mají dlouhé ruce, které sahají málem až k zemi. Povahou bývají zlomyslní a zákeřní. Jejich krev je černá a studená.

Fujtajbl! Jdeme od toho!

Mezi hřišti vyhlížíme urostlý dub. S velkou pravděpodobností pamatuje i bitvu, kterou zde roku 1813 svedla Napoleonova vojska.

Jak se jmenuje plod dubu? A která pohádková postava z Jičína ho používala jako střelivo do své bambitky? Napovíme, že to byl švec a že se jeho synek jmenoval Cipísek.

Pěšinka kolem dubu nás opět přivede k silnici, kterou opatrně přejdeme. A pomalu se vracíme k městu. Čeká nás poslední dnešní vyprávění – to vůbec nejstarší. Protože v těchto místech se žilo už v pravěku!

Vzpomenete si na nějakou pohádku či večerníček, které se odehrávají v pravěku?

Co třeba *O človíčkovi?*

Nebo také jeden díl příběhů školáků ze 3. B. Jak se jmenovali?

Jasně, Mach a Šebestová.

Křestní jména po vás nechceme, ona vlastně ani žádná v těchto příbězích nezazní. Nebo si snad vybavíte, jak na hrdiny volala maminka? Nevybavíte, protože na ně nevolala. Jaká jména byste jim dali vy? My Petr a Eva. Petr Mach a Eva Šebestová, to zní docela fajn, že? :) Nebo by byli lepší Adam a Eva? Romeo a Julie? Eva a Vašek? Libuše a Přemysl?

8. **Jak se jmenoval psí kamarád spolužáků?**

Chlumecko bylo opravdu osídleno už v době bronzové, z pozdější doby pocházejí nálezy dvou římských mincí císaře Vespasiána a Antonina Pia.

Výhodná pohraniční poloha Chlumce způsobila, že se brzy stal křižovatkou mezinárodního obchodu, procházela jím Srbská nebo také Chlumecká stezka. Ta spojovala Prahu s Drážďany a Míšní a z Chlumce vedla buď mezi Adolfovem a bývalými Habarticemi nebo přes Nakléřovský průsmyk dál do Německa.

Kdybyste po ní chtěli jít, můžete. Vede po ní zelená turistická stezka. A začíná přesně tam, kde dnešní výlet končí. Tam se také Ústeckou ulicí pomalu blížíme.

Máme pocit, že o historii místa jsme vám řekli snad úplně všechno. Vaše makovičky jsou nyní určitě nacpané vědomostmi. A ne že si z dnešního vyprávění zapamatujete jen skřety a mor! :)

Poslední písmenko do tajenky získáte snadno. Odpověď už zná každý, kdo tento výlet prošel.

9. **Jak se jmenuje zvíře ve znaku města?**

Copak to na nás z tajenky kouká za divné jméno? Rodiče určitě vysvětlí, že to je další jméno známého vojevůdce, který zde by poražen! :)

A ještě jednu zajímavou informaci přidáme: Roku 1813 navštívil město i známý spisovatel Johann Wolfgang von Goethe, který si tuto návštěvu dokonce zaznamenal do svého deníku.

Měl tuto část Čech moc rád. Byl v nedaleké Krupce i v Teplicích, kde způsobil drobný incident – nepohodl se se známým hudebním skladatelem. :)

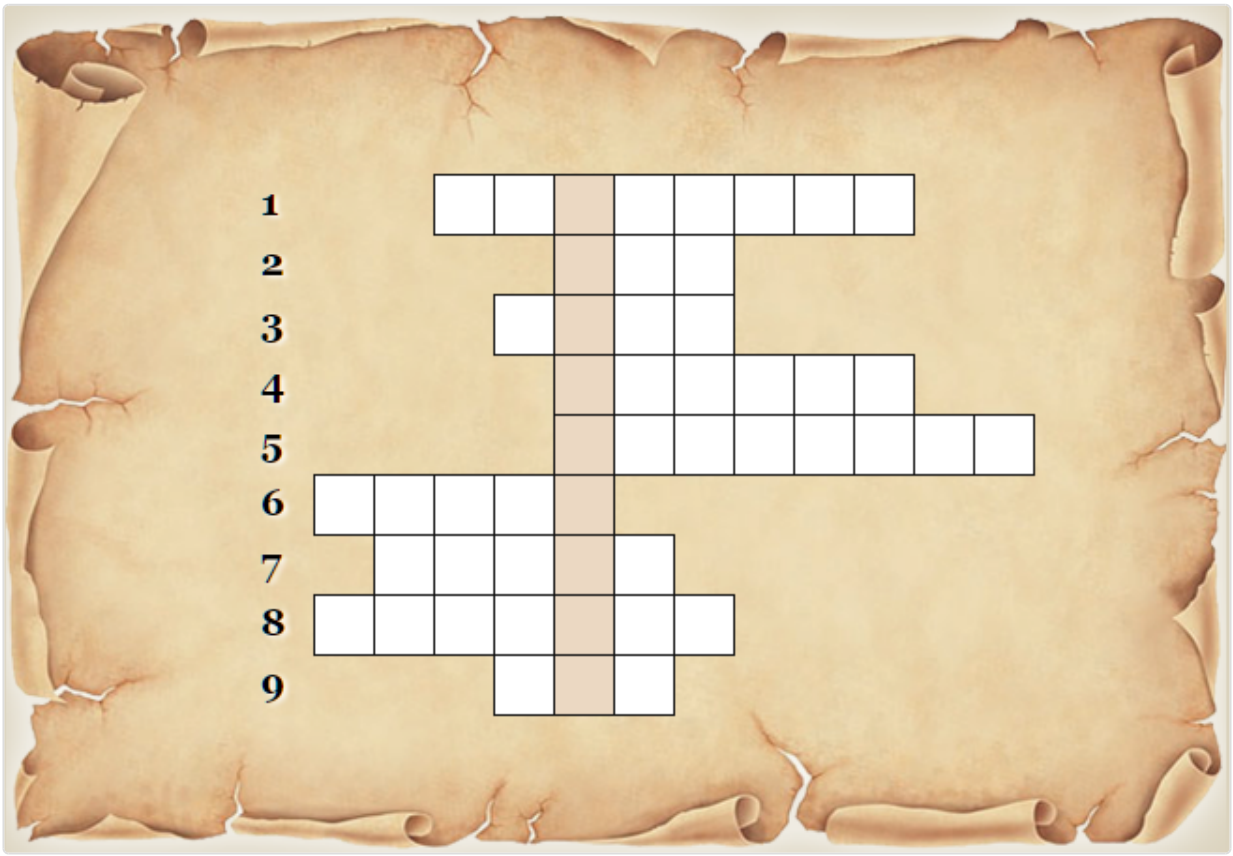
Setkání básníka Johanna Wolfganga Goetha a skladatele Ludwiga van Beethovena, k němuž došlo 19. července 1812 v severočeských lázních Teplice, bývá považováno za první a poslední. Navíc nešťastné. Při společné procházce po teplické kolonádě míjeli rakouskou císařovnu Marii Ludoviku. Zatímco Goethe se údajně zastavil a urozenému průvodu poklonil, Beethoven si měl dál sveřepě razit cestu davem. Goetha popudila Beethovenova nezdvořilost a zpupnost, Beethovenovi se zase obdivovaný básník zprotivil svým podlézáním mocným. „Teplický incident" tak měl znamenat definitivní rozkol těchto velkých mužů.

Výlet nám utekl doslova jako voda, takže nám nezbývá než se s vámi pomalu, ale jistě rozloučit. Vše je hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce, zamávejte jako poděkování do oken úřadu města Chlumce. My děkujeme také za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, www.hrady.cz, chlumec.ceskehory.cz, www.mesto-chlumec.cz, Jarek Nohavica – Lev.

Otázky k tajence

1. **Opište první jméno v oválu.**
2. **Opište poslední číslici ze spodních soklů.**
3. **Opište první slovo z této desky.**
4. **Jak se jmenuje kontinent?**
5. **Opište poslední slovo souvislého textu.**
6. **Opište první číslici z letopočtu na bráně.**
7. **Jak se jmenuje dýchací orgán ryb?**
8. **Jak se jmenoval psí kamarád spolužáků?**
9. **Jak se jmenuje zvíře ve znaku města?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 15:06